

אגף מו"פ ניסויים ויוזמות,

משרד החינוך.

מהדורה שישית

24.7.2020
ג' אב תש"פ

צוות המערכת
אלון שורץ, ריבי ארצי, ד"ר איריס פינטו, נעמה כהן

מומחה אורח
ד"ר עופר מורגנשטרן

זמן קריאה 60 שניות

אמ; לק הוא ביטוי סלנג באינטרנט, ראשי תיבות של "ארוך מדי; לא קראתי".

שימוש רב נעשה בו על מנת להציג את חוסר רצונם של הקוראים להתאמץ בקריאה ובקשתם ל**תקציר הדברים**.

סקופ הוא מונח בעיתונאות המציין ידיעה חדשותית מקורית, **חשובה**, **מפתיעה** או מרעישה שנחשפה באופן בלעדי על ידי גורם עיתונאי כלשהו.

מדובר בחדשות אשר סביר להניח שיעניינו מספר רב של אנשים ועשויות להיות כאלו המלמדות על **הבט חדש** לגבי אירוע חדשותי אשר ידוע זה מכבר

scope הוא **תחום**, אזור הנמצא בתוך גבול מוגדר מסוים מוחשי או תיאורטי כמו תחום ידע - ובמקרה שלנו, **חינוך**.

על כן, **סקופ**

מגזין קצר וחדשני בתחום החינוך

ברוכים הבאים!
לטובת המצטרפים החדשים,

אלן קיי

הדרך הטובה ביותר לחזות את העתיד, היא להמציא אותו.

למה לי לחשוב עתיד?

בשבוע שעבר התהלכתי באחת מרחובותיה של עיר גדולה בצפון, לפתע הבחנתי על הקרקע ב 3 מסכות חד פעמיות זרוקות במרחק של כמה מטרים זו מזו.

והמחשבה הראשונה שעלתה לי בראש היתה – האם מישהו העלה על דעתו לפני 10 חודשים שהוא יילך ברחוב ו-3 מסכות זרוקות ייראו לו דבר נורמלי (לא הלכלוך אלא המסכה...).

הררי מילים נכתבו כבר על העתיד ושהוא כבר כאן ו'התלבש נורא מוזר'...

רב הפעולות שאנחנו עושים מבוססות תרחישים, הם יכולים להיות קטנים ואוטומטים וסביר שלא נשים לב אליהם, אבל הם עדיין שם וכנראה שבאיזשהו מקום נערכנו אליהם.

תרחיש אינו נבואה הוא מבוסס על ידע, מדע ונסיון והוא מאפשר לנו לזהות הזדמנויות רבות ולהתכונן אליהן, לעתיד הצפוי.

אז מה עושים עושים עם זה? בחינוך, בתעסוקה, בביטחון. העתיד הוא שלנו, ויש לנו, לכולנו אחריות לעיצובו הרצוי.

השבוע נחשוב עתיד, ממש כאן בהווה.

חשיבת עתיד, מה עושים עם זה עכשיו?

יצאנו לדרך, ממריאים...

*בלחיצה על הסמל
תעברו חזרה לפה

אז בקיצור, מה מחכה לי פה?

כל כותרת היא קישור לעמוד המתאים

הנושא השבועי

מה זה בכלל?

מה לזה ולילדים?

זה הפך לטרנד

אבל עם חוקים (:

טוב, הכל שאלה של זמן

*ושל עוד חמישה דברים אחרים...

והחינוך, כמובן, לא נשאר מאחור.

נו. אז מה כבר יכול לקרות?

ובאילו מדינות?

בסטארט אפ נייטשן כמובן!

FutureThinking

חשיבת עתיד

'חשיבת עתיד'

ד"ר עופר מורגנשטרן, אגף מו"פ

המציאות המורכבת המשתנה במהירות, מובילה לעתיד בלתי מוכר, המייצר מגוון אתגרים והזדמנויות עבור ארגונים ופרטים. חשיבת עתיד (Future Thinking) היא שיטה רבת תחומית סדורה לזיהוי מגמות ובניית תרחישי עתידים אפשריים בכל תחומי החיים, ולעיצוב עתיד רצוי בהווה כדי להיערך להתמודדות עם האתגרים וההזדמנויות הנגזרים מהם.

חשיבת עתיד ארגונית יכולה להתבצע בכל רובדי מערכת החינוך החל מרמת המטה, דרך רמת המחוזות, הרשויות המקומיות ועד רמת בתי הספר. בנוסף, ניתן לבצע חשיבת עתיד אישית, המתמקדת בעתיד האישי של כל פרט. כדי לבצע חשיבת עתיד על ארגונים ופרטים לרכוש ולפתח את כשירות חשיבת העתיד הכוללת את תמהיל הידע, המיומנויות, הגישות והערכים המייצר יכולת חשיבת העתיד. תלמידים ואנשי חינוך יכולים לפתח כשירות חשיבת עתיד באמצעות תוכניות למידה והכשרה בתחום חשיבת העתיד להפוך לאנשים פעלנים המעצבים את העתיד הרצוי להם ואת עתיד מערכת החינוך.

דוגמא
מחו"ל

להמציא לבחור

לשחק להתסכל

להאיר לשאול

לעצב

לצלול לאתר

לדמיין

לחקור

גם ילדים חושבים עתיד.

ואפילו בקלות.

הכירו את תוכנית הלימודים העוסקות
בפיתוח כשירות חשיבת עתיד בקרב
תלמידים שפותחה בארה"ב

מי חשב שאני אגדל להיות טרנדולוגית??

ומי בכלל יכל לצפות שיהיה מקצוע כזה?

עדי יופה

טרנדולוגית ומומחית לעתידנות עסקית.

חשיבת עתיד היא כבר לא פריבילגיה.

היא מיומנות הכרחית לכל מי שרוצה להמשיך ולהישאר רלוונטי. המיומנות הזאת, יחד עם עוד מיומנויות חשובות נוספות, אינן עוסקות בללמוד את המקצוע הנכון, אלא בבניית "השרירים" הנכונים, שיאפשרו לצלוח את העולם המשובש ואת ההשפעות שלו על כל תחום.

אנחנו חיים בעולם משובש. המילה שיבוש היא מילה חזקה שטומנת בחובה אי וודאות גדולה. אותה אי וודאות שאנחנו מרגישים עכשיו בתקופת הקורונה באופן כל כך עוצמתי.

חוסר הוודאות הזו טמון בהנחות עבודה מסוימות: כדי לדעת מה יהיה בעתיד, עלינו להסתמך על ניסיון העבר. זוהי גישה פילוסופית מקובלת עליה מושתת המדע כולו. אך מה אם אין לנו ניסיון עבר? מעולם לא היתה פייסבוק לפני שנוצרה, או אייפון, או אפליקציות - ובוודאי שמעולם לא היתה קורונה - איך נדע מה יקרה בעתיד? איך נדע לתכנן? איך נדע לראות את הדבר הבא?

עולם חדש מחייב משקפיים חדשים.

עלינו להתבונן על שלושה דברים עיקריים: על התנהגויות של אנשים, על מגמות העל (המגמות היחידות שמעידות על מה שעומד לקרות) ולהתבונן לא רק על התחום שלנו, אלא לשאול את עצמנו מהם התחומים שמשפיעים כעת או ישפיעו בעתיד על התחום שלנו. רק התבוננות אחרת תצמיח נקודת מבט אחרת ושינוי בפועל של תחומים ומקצועות. ויפה שעה אחת קודם.

אפשר לדעת למה לצפות?

גישת העתידים הרצויים (Preferred Futures)

מתמקדת בעיצוב עתיד רצוי המתאים לרצונות ולשאיפות של הפרט / הארגון מחד, והינו בעל ישימות בהתייחס לעתידים הסבירים, האפשריים והטרופים המאפיינים את המציאות העתידית מאידך.

רוצים שיקרה? מה אנחנו

ארגון אשר קובע את החזון שלו וכדי לממשו, מגייס את ההון האנושי המתאים ומייצר את התשתיות הארגוניות התומכות...

גישת העתידים הפרועים (Wild Card Futures)

מתמקדת בזיהוי ועיצוב תרחישי קיצון בעלי הסתברות נמוכה ופוטנציאל השפעה דרמטי לצורך הערכות לקראתם.

מה עלול לקרות?

תרחיש פריצת דרך טכנולוגית בייצור בשר מתורבת המחסלת את ענפי הבשר מן החי.

גישת העתידים האפשריים (Possible Futures)

זיהוי ועיצוב מספר תרחישים חלופיים שסבירותם בינונית, במטרה לתכנן מראש דרכי תגובה מתאימות.

מה עשוי לקרות?

הערכות משה"ח ל 3 תרחישי למידה אפשריים:

מרחוק בחירום למידה היברידית במצב ביניים ולמידה בשגרה

גישת העתידים הסבירים (Probable Futures)

מתמקדת בזיהוי עתיד אחד העשוי בסבירות הרבה ביותר, להתממש.

מה סביר שיקרה?

תהליך חיזוי מזג האוויר בעזרת מודלים כמותיים

50-100
ארוך מאוד
אתגרים גלובליים

30-50
ארוך
מגמות דמוגרפיות,
תשתיות

5-30
בינוני
חשיבת עתיד ארגונית

2-5
קצר
מציאות קרובה

0-2
מיידית
מתוכנן מראש

**טווחי הזמן העתידיים בהם
לתהליכי חשיבת עתיד יש
השפעה שונה על הארגון**

כמה זמן נחשב "עתידי" (ברמה הארגונית)?

אז, בואו נתחיל לחקור עתיד יחד

ד"ר איריס פינטו, אגף מו"פ

זמן קריאה 60 שניות

"מגמות על" גלובליות משפיעות על ומשנות את המציאות סביב בקצב מואץ. "מגמה" (Trend) משמעה "כיוון כללי של שינויים או התפתחויות" ובהרחבה "התפתחות כללית או שינוי במצב או באופן בו אנשים מתנהגים". כדי שניתן יהיה להסתכל קדימה, יש להבין את השינויים בהווה באמצעות זיהוי מגמות.

מתודולוגיות חקר העתיד מחולקות לשתי קטגוריות עיקריות: האחת עוסקת במגמות שכבר "נולדו" והשנייה במגמות "בעיבור", אשר רק החלו לבצבץ או משדרות "אותות חלשים". זיהויין בזמן מאפשר השפעה ומוכנות לקראתן.

ניתוח ה-STEEP, המתייחס להיבטים חברתיים, טכנולוגיים, כלכליים, סביבתיים ופוליטיים, מאפשר לבחון באופן שיטתי את המגמות, על מנת לקבל תובנות מהעבר וההווה לצד תחזיות לגבי העתיד וההתפתחויות בסביבה החיצונית. תהליך הניתוח מאפשר הערכה של המצב וחיזוי העתיד, כולל זיהוי הזדמנויות ואתגרים העשויים בסביבות גבוהה להשליך על עתיד הפרט הקהילה והעולם כולו. קיים קשר מובנה בין תחומי ה-STEEP, המייצר תנועתיות מתמדת.

Social
Technological
Economic
Environmental
Political

ספרו לי עוד!

במה זה מתבטא?

מגמות חברתיות משתנות ללא הרף, בעיקר בהיבטים תרבותיים ודמוגרפיים והן משפיעות באופן ישיר על צרכי הפרט והאוכלוסיות השונות.

מה משתנה? סגנונות חיים, ערכים, תודעה בריאותית, דמוגרפיה וקצב גידול אוכלוסין, דת, גילאים, קריירה, ובטיחות, התנהגות הצרכן ופרסום.

טכנולוגיות חדשות משנות את חיינו, את האופן שבו אנו מתקשרים, עובדים, מבלים ומתניידים.

מה משתנה? פעילות מחקר ופיתוח, אוטומציה, תמריצים טכנולוגיים, חדשנות, תקשורת, אנרגיה, תחבורה, ומחזור החיים של מוצרים.

הכלכלה החדשה מאופיינת בגלובליות, דינאמיות וגמישות המותאמות לטעמים משתנים ולטרנדים.

מה משתנה? צמיחה / מיתון כלכלי ומרכיביהם, שינויים בשוק עבודה, יזמות, כלכלה מעגלית.

גוברת המודעות העולמית להשלכות של תהליכים סביבתיים על היבטי החיים השונים על פני כדור"א.

מה משתנה? המגמה העולמית מכוונת לתפישת קיימות רחבה, מאזנת בין צמיחה כלכלית לבין השלכות הרוח אסון על הסביבה.

פוליטיקה מעצבת מבני כוח והשפעה כמו גם תודעה ציבורית גלובלית ולוקאלית לאומית ואמונה על בטחונה הכולל של אזרחיה.

מה משתנה? השתלבות גוברת של נשים במערכות פוליטיות, הגברת הדרישה לשקיפות שלטונית, תחרות על העליונות.

הבדלי

טכנולוגי

כלכלי

סביבתי

פוליטי

רוצים לדעת עוד על ההשפעות?

יש לנו הצעה לספר פמ"ע 3 רק בשבילכם

**מגמות,
מגמות,
מגמות....**

ומה בחינוך?

וכמה יחידות?

75 מילים על המושג

'מגמות בחינוך'

ד"ר עדי וגרהוף, ד"ר עופר מורגנשטרן,
ד"ר איריס פינטו, אגף מו"פ

זמן קריאה 30 שניות

מגמות המעצבות מציאות חדשה בתחומי החברה, הטכנולוגיה הכלכלה, הסביבה והפוליטיקה, מייצרות גם אתגרים והזדמנויות עבור מערכות חינוך.

בעיצוב עתיד חינוכי רצוי, המבוסס על זיהוי מגמות משנות מציאות, ונקיטת פעולות להגשמתו כבר בהווה, מילת

המפתח היא **רלוונטיות** - חינוך רלוונטי המותאם למציאות המשתנה עשוי להפוך את העולם לטוב יותר.

אנחנו, אנשי החינוך, נייצר חינוך רלוונטי, אם נהיה ערים לאופן בו מגמות משנות את התנהלות מערכות החינוך בכל הקשור ליישום תהליכי הוראה, למידה והערכה ותהליכים ארגוניים תומכים.

ובמה זה נוגע?

**הכירו את 9 הרכיבים של
המפה האדריכלית
החינוכית החדשנית...**

היבטים פדגוגיים

תכניות לימודים
תכני הלימוד
פרקטיקות למידה
פרקטיקות הוראה
הערכה

9

היבטים ארגוניים

מנהיגות ניהולית חינוכית
תכנון וארגון
חיבוריות
תשתיות פיזיות וטכנולוגיות

היבט פדגוגי

תוכניות לימודים

הן מתווה המחבר את מטרות הלמידה, תכני הלמידה, פעילויות ומסגרות הלמידה.

מה זה אומר?

הלמידה הופכת ליותר פרסונאלית, ממוקדת מיומנויות ומרכזה הוא הלומד, ומתפתחת לתפיסת למידה לאורך החיים (lifelong learning) המאפשרת עיצוב עתיד פרטי וקהילתי רצוי.

היבט פדגוגי

תכני הלימוד

משאבי התוכן המשמשים את ההוראה והלמידה.
מתמקדים בידע, מיומנויות, גישות, ערכים
ונורמות התנהגות

מה זה אומר?

פיתוח מגוון מיומנויות (קוגניטיביות,
רגשיות, חברתיות, מעשיות ופיזיות)
והקניית מגוון גישות וערכים (אישיים,
חברתיים, תרבותיים ואוניברסאליים)
והכרה בכל סוגי הידע השונים.

היבט פדגוגי

פרקטיקות למידה

מגמות חדשות בתחום מציעות מגוון
סגנונות למידה בהתאמה למקום
ולסביבתו.

מה זה אומר?

טיפול למידה מכוונת עצמית, שיתופית,
יצרנית ויצירתית, משחקית, אותנטית,
מבוססת מקום, מעורבת, בתנועה... (והיד
נטויה...)

היבט פדגוגי

פרקטיקות הוראה

שיטות ההוראה של המורים מתעשרות ומשתנות.

מה זה אומר?

מימוש הוראה בעזרת טכנולוגיה, משחק, עוזרים וירטואליים ורובוטים, חניכה אישית, הוראה רשתית, במרחבי החיים, בקהילות מורים ותלמידים, בכל עת ובכל מקום... והשמים גם לא הגבול...

היבט פדגוגי

הערכה

המגמות בתחום מתמקדות בפיתוח שיטות, כלים וטכנולוגיות להערכה אפקטיבית ויעילות של כשירויות, מיומנויות גישות וערכים המניעות דפוסים ושיטות חדשניות בתחום אשר עשויות להוביל לשינויים חיוביים ובני קיימא בחינוך

מה זה אומר?

אימוץ גישות חדשניות בתחום ההערכה המעצבת ושימוש בטכנולוגיות מתקדמות המאפשרות הערכה רלוונטית.

היבט ארגוני

מנהיגות ניהולית חינוכית

גבולות עולם החינוך נפרצו ושחקנים
גלובליים מציעים תהליכים ותקנים,
פלטפורמות למידה מקוונות ותוכניות
לימודים מונעות קיימות.

מה זה אומר?

המנהיגות החינוכית נדרשת לקדם
ולטפח בקרב הלומדים פעלנות,
יכולות למידה לכל החיים ויכולות
להשגת שלומות אישית וקולקטיבית.

היבט ארגוני

תכנון וארגון

מערכת החינוך מתמודדת עם שינויים דמוגרפיים, פערים מתרחבים בין אזורים ואוכלוסיות, דרישה לחינוך איכותי ומסובסד, משאבים מתמעטים, חוסר איזון אקולוגי ויישומים אקראיים של פיתוחים מדעיים.

מה זה אומר?

דרישה לייצר פרדיגמות חדשות לתכנון וארגון מבוססות על קיימות, אקו-סיסטם אורגני, כלכלה מעגלית, שיתופית וחברתית.

חיבוריות **(Connectivity)**

מאפשרת קשר ושיתוף ידע ופעולה בין בעלי עניין מגוונים, ללא תלות בזמן או מקום, משלבת משאבים אנושיים וטכנולוגיים, מעצימה לומדים ומייצרת הזדמנויות לתלמידים, מורים ומוסדות.

מה זה אומר?

אפשר להיעזר גם במכונות לשם הפקת תובנות חדשות וביצוע פעולות

היבט ארגוני

תשתיות פיזיות וטכנולוגיות

תשתיות פיזיות ווירטואליות מייצרות סביבות למידה חדשניות מוטות עתיד. מרחב חינוכי עדכני מצופה לתרום לביצועים מיטביים ואיכותיים לאורך זמן.

מה זה אומר?

עידוד הרמוניה עם הסביבה ולקדם חברתיות בסביבה בריאה, נוחה, בטוחה ומעוררת. סביבת הלמידה, משלבת מרחבי למידה פורמליים ובלתי פורמליים, פיזיים ווירטואליים, בתוך בית הספר ומחוצה לו.

6 תרחישי עתיד לבית הספר של המחר

מתוך פרויקט 'החינוך למחר' (The Schooling for Tomorrow) Project) הבונה בסיס ידע בינלאומי על חשיבה עתידית בחינוך

עוצמתיות ועמידות בפני שינוי. ממשיכים עם "עסקים כרגיל", המוגדרים על ידי יחידות מבודדות בממשלות מלמעלה למטה. המערכת מגיבה מעט אם בכלל לסביבה הרחבה יותר, ופועלת בהתאם למוסכמות ותקנות משלה.

בתי ספר
כמערכות
בירוקרטיות

המתחדשים סביב סדר יום של התנסויות, גיוון וחדשנות. המערכת נהנית מהשקעה משמעותית, במיוחד לטובת קהילות מוחלשות ולשמירה על תנאי עבודה גבוהים של מורים.

בתי ספר
כארגוני
למידה
ממוקדים

החומות סביב בתי הספר נופלות, אך הם נשארים ארגונים חזקים וחולקים אחריות עם גורמים קהילתיים אחרים. דגש רב ניתן ללמידה א.פורמלית, משימות קיבוציות, תמיכה ציבורית גבוהה מבטיחה סביבות איכותיות והמורים נהנים מהערכה גבוהה.

בתי ספר
כמרכזים
חברתיים

מתמקד בספקי החינוך, האופן בו הוא מועבר, כיצד מתבצעות בחירות ומחולקים משאבים. הממשלות נסוגות משדה הניהול לאור חוסר שביעות הרצון של ה"צרכנים" ומפנות מקום לחדשנות ודינמיות, המנטרלות הדרה וחוסר שוויון.

מודל השוק
המורחב

הפועלים באמצעות רשתות למידה בתוך "חברת רשת" מפותחת, המבוססת על אינטרסים תרבותיים, דתיים וקהילתיים, ומייצרת שלל מערכות לימוד: פורמליות, א-פורמליות ואי פורמליות, תוך שימוש אינטנסיבי בתקשורת.

למידת רשת
כתחליף ל"
בתי ספר"

הנובעת בעיקר ממחסור גדול במורים שנגרם בגלל פרישה, תנאי עבודה לא מספקים והזדמנויות עבודה אטרקטיביות יותר במקומות אחרים.

התפוגגות
מערכת
החינוך

**דוגמא
מחולל**

vision 2020
חזון
אונטריו

**secondary
futures**
דיאלוג
ניו זילנד

future sight
מנהיגות
אנגליה

**focus on the
future**
עיצוב שינוי
ויקטוריה

**building school
leadership**
השפעה
הולנד

**ארגון ה- OECD פרסם ערכת
חשיבת עתיד שתסייע לאנשי
חינוך לעצב עתיד רצוי בכל
הרבדים של מערכת החינוך.**

'יוצרים עתיד'

ארז ליבנה, מדען וחוקר עתידים

"יוצרים עתיד" הינה תוכנית ראשונה מסוגה בישראל, ובעולם, ללימוד חשיבת עתיד (עתידנות) בגילאי יסודי. התוכנית נוסדה על בסיס עקרון התמורתיות (פמ"ע) במטרה לכונן בית ספר מוטה עתיד.

במהלך התוכנית נלמדים כלי חשיבת עתיד המיושמים בענפי עתידנות ותכנון אסטרטגי, מבחינים בין אוטופיות ודיסטופיות, משחקים במשחקים יחודיים שפותחו עבור התוכנית, נחשפים לתרחישי עתיד וההשלכות החבריות והמוסריות שעולות מהם, ומתוודעים לטכנולוגיות מתקדמות. הלמידה מתקיימת בתבנית של "טריאדות חינוכיות", מבנה לימוד מודולרי וייחודי.

"יוצרים עתיד" נועדה להקנות מיומנויות, ידע ואתיקה הרלוונטיים לחיים במאה ה-21, ולאפשר ללומדים לקחת אחריות ולתכנן את עתידם האישי, וכן את עתידנו כחברה טובה ומוסרית.

התוכנית פועלת מזה שנתיים בהצלחה יתרה בממלכתי "גבעת רם" בקריית אתא בשכבות ד'-ו' וזכתה בתחרות ארצית של אגף המו"פ.

את התוכנית ייסדו מנהלת "גבעת רם" איריס הראל וצוותה בהנחייתי

תראו איך זה נראה בפועל!

לחצו לשליחת דוא"ל

'סימולטור בחינוך'

מלי מרטון, מנהלת חדשנות ובעלת הבלוג אמא רבודה

אוניברסיטת הסינגולריות בקליפורניה, שמה לה למטרה להתמודד עם הבעיות הגדולות של האנושות באמצעות יזמות של טכנולוגיות אקספוננציאליות. בית הספר הסינגולרי הוא תכנית חינוכית שעוצבה בהשראתה. התכנית הצופה פני עתיד מבקשת לצייד את הלומדים בכלים שיסייעו להם לפעול בעתיד.

התכנית מבוססת על שני ערכים מרכזיים:

הראשון, **"הסטארטאפ הראשון שלי"** לא "עוד פרויקט לימודי", אלא חשיבה בגדול בכוונה להשפיע לטובה על העולם.

השני, **למידה מכוונת עשייה**, המבוססת על הבנה שהעתיד אליו אנו מתקדמים ואשר חלקו כבר כאן, דורש למידה לאורך החיים ובקצב גבוה. לא לכל דבר תהיה הכשרה ואנשים יצטרכו ללמוד תוך כדי תנועה... לקבל החלטות, לחוות כישלונות ולשאוף להצליח. כאשר המוטיבציה ללמידה מגיעה מעצם היותה רלוונטית ומתוך היכולת של הלומדים לבחור לעסוק בתחום לגביו קיימת בקרבם התשוקה.

'סין-גו מה??'

מלי מרטון, מנהלת חדשנות ובעלת הבלוג אמא רבודה

כשהילדים שלי עלו לכיתה ח' הרגשתי שדרוש שינוי שיהפוך את הלמידה בביה"ס לרלוונטית יותר. תכנית ביה"ס הסינגולרי התאימה בדיוק לזה. אבל מאיפה מתחילים לתפעל שלושה שבועות מלאים של למידה שלא המורים ולא ההורים מכירים?

נדרשה התגייסות של הקהילה והיענות הרבה רמזה שלא רק אני הרגשתי שדרוש שינוי. אחרי שגייסנו את צוות ביה"ס, צוות היגוי של 10 הורים התנדב לתאם את כל הפרטים.

וככה למדו 220 תלמיד השכבה:

בשבוע הראשון הם שמעו למעלה מ-100 הרצאות שניתנו בשבעה מוקדים שונים ע"י כ-60 מתנדבים שבאו לספר לילדים על תחום עיסוקם.

בשבוע השני התפזרה השכבה כל בוקר ב-4 אוטובוסים שונים ל-20 סיורים שונים ברחבי הארץ.

ובשבוע השלישי התחילו הלומדים להקים את המיזמים שלהם בליווי של כ-35 מנטורים.

מה עוד התפתח מזה?
כנסו לקרוא!

'מחוללי עתיד'

בחטיבת ביניים הרצוג, בית חשמונאי

גולן צוקרון, מחנך ורכז "מחוללי עתיד" תש"פ

שערו בנפשכם שזכיתם בכרטיס "הלוך ושוב" לנסיעה במכונת זמן. לאן הייתם נוסעים? מה הייתה מטרת המסע? דמיינו לרגע... עכשיו המשיכו...

בין אם נסעתם לעבר או לעתיד כדי לעצור את מגפת הקורונה ובין אם יצאתם למסע אישי לחלוטין ונטול כל הקשר, יצאתם בידיעה שאתם חוזרים ולכן בטוחני הצטיידתם בידע מוקדם ופעלתם כדי לשנות משהו.

אם זו אכן המהות של מסע בזמן, לדעת ולהשפיע, דעו לכם שבתיכון ברנקו וייס הרצוג, בית חשמונאי, יש מכונת זמן. קוראים לה חטיבת "מחוללי העתיד".

חטיבת הביניים "מחוללי עתיד" הציבה בחזית הלמידה את 17 יעדי הקיימות של האו"ם (אם אינכם סגורים על יעדי הקיימות, זה בסדר - לחצו כאן) מתוך אמונה שלמידה מבוססת אתגרים גלובליים ואותנטיים מגביהה את סולם הערכים של הלומד ומקדמת מעורבות חברתית. הלומד מצטייד במיומנויות חיוניות הנגזרות מחזון ה OECD לבוגר מערכת החינוך 2030

תיכון הרצוג בית חשמונאי הוא בית ספר מוטה עתיד, כיוון שהוא נכון להשתנות ולהטמיע פדגוגיה אחרת, בהתאם לצרכי המציאות. הלמידה החדשנית מהווה קרקע פורייה לסקרנות, העמקה, רגש ואמונה בקרב כלל הבאים בשערינו, שהדרך הטובה ביותר לחזות את העתיד היא לחולל אותו.

הקליקו והכירו אותנו לעומק

224 מילים על

'המעבדה לפדגוגיה מוטת עתיד'

בית הספר "תלמי הדר", חריש.

רותם לוי, ניר גרינשפן

התסכול האישי ותחושות הכאב שחשנו כתלמידים כשלא הוכרו המיומנויות האישיות שלנו, ולא באו לידי ביטוי במקצועות הליבה בבית הספר, לצד אהבה וחיבור לעולם החינוך, גרמו לנו ליצור מרחב אוטונומי למורים, בו יקדמו לומד עצמאי בעל מיומנויות המאה ה-21. וכך קמה לה "המעבדה לפדגוגיה מוטת עתיד".

לפני כשנתיים התחלנו לעבוד עם אגף מו"פ, יצרנו צוות פיתוח בית ספרי ופיתחנו מנגנונים העוזרים למורה "לשחרר שליטה פרונטלית" ולהפוך למנחה תהליך חינוכי. **כאשר המורה חושב "עתיד" - גם תנאי למידה בלתי צפויים ומאתגרים כבתקופת הקורונה, תורמים לעדכון ההוראה והלמידה.** שדה הפיתוח היה בית הספר "תלמי הדר" בחריש, שם הכרנו צוות נפלא, מסור, אמיץ גמיש ופתוח לשינויים. יחד פיתחנו את השיטה שלנו: **להכיר ולהעצים את הקיים, להוסיף/לחדד פרקטיקות פשוטות ליישום בכל מרחב וליצור יחד עם הצוות מנגנוני הפעלה לשינוי.**

אפשר להגיד שהמיזם הוא משוואה של הכשרון הטבעי של המורה + חיבור למיומנויות המאה 21 + מנגנוני הפעלה מותאמים אישית: תהליכים נפלאים נוצרו בכיתות ובבית הספר כולו, חברי צוות הפיתוח הפכו למנטורים של מורות אחרות, והדרישה ללמוד בשיטת "המעבדה" עלתה מקרב התלמידים. דרכי הפעולה "במעבדה" נגזרו משיח עם המורים על הרלוונטיות שיש ליצור בתהליכי למידה כיום. על הדרכים להפוך את החומר למעניין יותר, ועל יצירת רצון ומוטיבציה בלמידה.

דוגמא לחיבור בין תוכן לבין גמישות מחשבתית בזמני אי וודאות, הציגה אורטל מחנכת כיתה ד' שהקימה אתר אינטרנט לכיתתה, דרכו היא ניהלה את הלמידה בזמן הקורונה באמצעות כלים שלמדנו בסדנאות.

רותם לוי 0507830614 | ניר גרינשפן 0525830864

מחברות רעיון לצלילים
והפעם, שפה בוראת מציאות

רגע לקראת סיום

האזינו איתנו לשיר
לקראת שבת.

”אליעזר בן יהודה”

לחן

מילים

מתי כספי

ירון לונדון

לחצו ותהנו...

**הגענו אל סוף המהדורה
נתראה בשבוע הבא!**

**אנחנו צופים פה
קשר ארוך טווח (:**

**רוצים לכתוב לנו באופן פרטי?
יש לנו דוא"ל**

**אפשר כמובן גם לוואטספ
(ממש זה שקיבלתם ממנו את סק"ו;פ)**

**ובקבוצת הפייסבוק שלנו רואים רחוק,
זה שקוף.**

יש מסעות שלא יוצאים אליהם לבד...

מכירים מורים.
ות ואנשי
חינוך שעדיין
לא הצטרפו
לקבלת
הסקופ?
העבירו להם
את הלינק.

*קיבלתם את המגזין
ורוצים להצטרף גם?
לחצו פה

ובשבוע הבא...

משחררים